

er noget ganske andet, det maa vi tale om ved anden Lejlighed; dette Spørgsmaal er af et helt andet Omfang og en helt anden Betydning og kan ikke uden videre blandes sammen med det andet.

Dernæst sagde det ærede Medlem noget om, at Forældrene selv burde ansætte Lærerne. Jeg kan egentlig ikke erkende, at det er Tankegangen i Lovforslaget; det er jo Kommunalbestyrelsen, der ansætter Lærerne, og man har ikke Lov til uden videre at forveksle Forældrene omkring en Skole med Kommunalbestyrelsen. Det ærede Medlem, som er en saa indsigtfuld Kommunalmand, maa dog vide, at Kommunalbestyrelsen er valgt efter ganske andre Hensyn end netop Hensynet til Skolen; og vilde man endelig gaa den Vej at lade Forældrene ansætte Lærerne, maatte man jo gaa Friskolevejen, netop den Vej, der er peget paa fra anden Side: at det bliver Forældrene omkring Skolen, der faar Hovedindflydelsen paa, hvem der skal være Lærere. Saa vilde det være nogenlunde konsekvent. Men det er en fuldstændig Forfalskning af Princippet, naar man giver det Udseende af, at det er Forældrene, som faar den store Indflydelse, medens det i Virkeligheden er Kommunalbestyrelsen, som er valgt efter ganske andre Hensyn, der faar Indflydelse paa, hvem der skal være Lærere. Skolekommissionen faar ganske vist en Indstillingsret, men Indstillingen kan jo ganske rolig tilsidesættes af Kommunalbestyrelsen, thi det er ene og alene den, der bestemmer.

Anden Næstformand (Parkov): Det ærede Medlem Hr. Moltesen har Ordet for en kort Bemærkning.

Moltesen: Vi har i Dag hørt baade Kold og Grundtvig blive manet op i Anledning af dette Lovforslag, men jeg tror nu, man skulde lade dem ligge i deres Grave, thi hvis de stod her, tror jeg, de vilde sige: væk med det hele. En Tilsynslovgivning interesserede dem ikke det mindste; de fandt, den var af det onde, thi de vilde have, at alt skulde gaa fuldstændig frit. At lovgive om Aand og Liv vilde de have fundet var den rene Galskab. Deres Opfattelse, tror jeg, kunde maaske ikke en Gang forliges med den nuværende Grundlov, der paalægger Undervisningspligt, thi egentlig vilde de have ikke blot Skolepligten bort, men ogsaa selve Undervisningspligten, alt skulde lægges helt og holdent i Forældrenes Haand og paa deres Ansvar. Undertiden er jeg ikke sikker

paa, om de ikke havde Ret, thi efter de Erfaringer, jeg har haft Lejlighed til at gøre ved at komme rundt paa Højskoler og Landbrugsskoler, maa jeg sige: Er det det hele, vor Børneskole kan bringe det til i Læsning, Skrivning og Regning, saa er den virkelig for dyr. Vi tror herhjemme, at vi staar saa overordentlig højt, og det gør vi ogsaa paa visse Punkter, men ikke hvad Læsning, Skrivning og Regning angaar. Og dér er det, jeg gerne, inden denne Forhandling slutter, vil gøre opmærksom paa, at her maa Tilsynet sætte ind, hvis overhovedet et Tilsyn kan nytte noget. Og lad saa endelig det med Aand og Liv gaa, som det vil, baade Religion, Historie, Geografi og det hele, naar blot vi i Børneskolen kan lære Børnene at læse, skrive og regne nogenlunde ordentligt. Derefter kommer saa den Tid, hvor Kold og Grundtvig vil have, at Børnene skal lære det andet. Lad os overlade dette andet, Religionen og de andre Ting, til Hjemmet og de Steder, hvor det kan gøres bedre end i Skolen. Saaledes omtrent vilde Kold og Grundtvig have sagt, og saa vilde de have lovgivet uden at interessere sig for dette Tilsyn.

Anden Næstformand (Parkov): Det ærede Medlem Hr. H. P. Hansen har Ordet for en kort Bemærkning.

H. P. Hansen: Det ærede Medlem Hr. Vesterager sagde, at jeg havde citeret ham forkert, idet jeg havde sagt, at det ærede Medlem havde udtalt, at Ministeren vilde rive Baandet mellem Stat og Kirke over, medens det ærede Medlem havde sagt: mellem Skole og Kirke. Selv om jeg nu skulde have sagt Staten i Stedet for Skolen, kunde det ærede Medlem Hr. Vesterager jo ikke have været i Tvivl om, hvad jeg mente, og min Bedømmelse af det ærede Medlem er derfor ganske rigtig. Naar det ærede Medlem fremdeles mener, at det er uheldigt, at Præsten ikke længere skal være født Medlem af Skolekommissionen, vil jeg sige til ham, at hvis Præsten har Vælgernes Tillid, saa vil han jo sikkert blive valgt til Medlem af Kommissionen. Det ærede Medlem siger saa, at dette, at Kommunalraadet kan ansætte Lærere, er ikke det samme som, at Forældrene ansætter Lærere. Hertil vil jeg sige, at Forældrene faar mere Indflydelse paa Lærernes Ansættelse paa denne Maade, end naar det er Skoledirektionen, valgt paa den Maade som foreslaaet her i Lovforslaget, der skal foretage Ansættelsen.